

Sygn. akt IV CSK 502/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku B. J.
przy uczestnictwie H. K., A. P.
i W. P.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania A. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika postępowania A.P. na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestnik A. P. we wniesionej skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 21 listopada 2013 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, aby skarga uczestnika była oczywiście uzasadniona, czy też aby zachodziła nieważność postępowania.

Okoliczności podniesione w skardze nie potwierdzają, aby postępowanie było dotknięte nieważnością. Brak interesu prawnego wnioskodawcy do zainicjowania postępowania, z którym skarżący wiąże nieważność postępowania, nie prowadzi do jego nieważności, lecz jest przyczyną, która powinna skutkować oddaleniem wniosku z powodu braku uprawnienia wnioskodawcy (por. art. 514 § 2 k.p.c.). Natomiast uzyskanie tytułu dziedziczenia, a ściślej wykazanie, że jest się spadkobiercą, co do zasady, wymaga uzyskania potwierdzenia w formie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku albo poświadczenia dziedziczenia (art. 1025 § 1 k.c.). Zgodnie bowiem z art. 1025 § 2 k.c., domniemywa się, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenia dziedziczenia, jest spadkobiercą. Wymaganie legitymowania się

wyżej wymienionymi dokumentami nie zachodzi jednak wtedy, gdy nie ma sporu pomiędzy stronami postępowania, że określona osoba jest spadkobiercą spadkodawcy. Skarżący zarzut, że wnioskodawca nie jest spadkobiercą N. B. (poprzednio J.) podniósł dopiero w postępowaniu kasacyjnym. Z tych względów nie można także przyjąć, aby dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej miało znaczenie przedstawione w niej zagadnienie prawne, czy osobą uprawnioną do złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250) jest zstępny, który nie wykazał tytułu prawnego dziedziczenia nieruchomości objętych wnioskiem po osobie, której wniosek dotyczy. Tylko ubocznie dodać można, że posiadanie interesu prawnego w ustaleniu, o którym mowa wyżej, wywodzić można nie tylko z faktu dziedziczenia po osobie, która nabyła własność.

Nieważności postępowania nie mogło spowodować także niewezwanie do jego udziału wszystkich wchodzących w rachubę zainteresowanych. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów - zasadą prawną - z dnia 20 kwietnia 2010 r., III CZP 112/09 (OSNC 2010, nr 7-8, poz. 98), niewzięcie przez zainteresowanego udziału w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu nieprocesowym nie powoduje nieważności postępowania. Wobec nieustalenia w sprawie w sposób pewny okoliczności, że N. B. (poprzednio J.) posiadała także inne dzieci, które nie wzięły udziału w postępowaniu, nie można nawet przesądzić, czy w sprawie w ogóle doszło do uchybienia przepisowi art. 510 k.p.c.

Nie można także uznać, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona co ma miejsce wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecnictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Skarga kasacyjna nie zawiera w ogóle wyводу

wykazującego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wywodzonej z błędnej wykładni art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. Nie można przyjąć, aby skarga kasacyjna była w tym zakresie oczywiście uzasadniona w sytuacji, w której zarzut ten w istocie dotyczy błędnego zastosowania przepisu w ustalonym stanie faktycznym, a ponadto dokonana przez Sąd drugiej instancji wykładnia zwrotu „rolnika”, użytego w tym przepisie, odpowiadała interpretacji przyjętej w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienie z dnia 29 maja 2008 r., II CSK 72/08, nie publ.).

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.) także z innych przyczyn niż wskazanych w skardze kasacyjnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.